

Chrzest Mieszka I - 966

Uczeń

pozna i zrozumie:

- okoliczności przejęcia chrztu przez Mieszka I;
- przyczyny sojuszu z Czechami, oddania państwa pod opiekę papieża;
- skutki przyjęcia wiary chrześcijańskiej;

oceni

- konsekwencje przyjęcia chrztu w perspektywie dziejów Polski;

dokona analizy źródeł pisanych i ikonograficznych związanych z omawianym zagadnieniem.

Chrzest Mieszka I - 966

Kalendarium

965 – Dobrawa przybyła do Mieszka I

966 – chrzest Mieszka I

972 – bitwa pod Cedynią – pokonanie przez Mieszka I margrabiego Hodona, usiłującego poszerzyć tereny cesarstwa na Wschodzie

977 – śmierć Dobrawy

992 – śmierć Mieszka I

Ćwiczenie 1

Uporządkuj wydarzenia historyczne

śmierć Mieszka I

śmierć Dobrawy

Dobrawa przybyła do państwa Mieszka I

bitwa pod Cedynią – pokonanie przez Mieszka I margrabiego Hodona, usiłującego poszerzyć tereny cesarstwa na Wschodzie

chrzest Mieszka I

Polecenie 1

Zapoznaj się ze źródłami pisаныmi i ikonograficznymi związanymi z przyjęciem chrztu przez Mieszka I.

Źródło 1. Thietmar, Kronika [fragment]

W czeskiej krainie pojął za żonę [...] Dobrawę [...]. Owa wierna wyznawczyni Chrystusa [...] zastanawiała się [...], w jaki sposób mogłaby [małżonka] pozyskać dla swej wiary. [...] Kiedy [...] nadszedł okres wielkiego postu i Dobrawa starała się złożyć Bogu dobrowolną ofiarę przez wstrzymanie się od jedzenia mięsa i umartwianie swego ciała, jej małżonek namawiał ją [...] do złamania postanowienia. Ona zaś zgodziła się na to w tym celu, by z kolei móc łatwiej zyskać u niego posłuch w innych sprawach. [...] I wysłuchał jej miłościwy Stwórca. Jego nieskończona łaska sprawiła, iż [małżonek] pokajał się [...] i chrztem świętym zmył plamę grzechu pierworodnego.

Thietmar (ok. 975–1018) – kronikarz, biskup Merseburga.

Ćwiczenie 2

Na podstawie źródła 1 odpowiedz na pytania.

1. Jaka rolę w opisanych przez kronikarza okolicznościach przyjęcia chrztu odegrała żona księcia?
2. Z jakiego państwa pochodziła pierwsza żona księcia?
3. Jaki cel polityczny miało to małżeństwo?

Źródło 2. Miniatura z XIV w. Chrzest władcy.

Ćwiczenie 3

Na podstawie źródła 2.

Miniatura przedstawia chrzest władcy Franków Chlodwiga, który odbył się pięć wieków wcześniej niż chrzest Mieszka I, jednak ceremonia udzielenia chrztu nie różniła się znacznie od tej, która zdarzyła się w państwie Polan w X w.

Napisz, jak odbywała się ceremonia przyjęcia chrztu w średniowieczu?

Źródło 3. Jan Matejko, Zaprowadzenie chrześcijaństwa

Ćwiczenie 4

Ułóż puzzle - Zaprowadzenie chrześcijaństwa obraz Jana Matejki

Ćwiczenie 5

Na podstawie źródła 3.

Obraz Jana Matejki ma charakter symboliczny.

Odnajdź na obrazie postać księcia Mieszka I, oraz Piasta oracza.

Porównaj, w jaki sposób przedstawiono udzielanie chrztu na miniaturze z XIV w., a jak to przedstawił Jan Matejko na obrazie z XIX w. Które przedstawienie ceremonii jest bliższe prawdzie historycznej?

Źródło 4. Dagome iudex

Dagome¹, [...] i Ote², i synowie ich Mieszko i Lambert [...] mieli nadawać św. Piotrowi³ w całości jedno państwo, które zwie się Schinesghe⁴ z wszystkimi swymi przynależnościami w tych granicach, jak się zaczyna od pierwszego boku długim morzem [stąd] granicą Prus aż do miejsca, które nazywa się Ruś, a granicą Rusi ciągnąc aż do Krakowa i od tego Krakowa aż do rzeki Odry, prosto do miejsca, które nazywa się Alemure⁵, a od tej Alemury aż do ziemi Milczan i od granicy Milczan prosto do Odry i stąd idąc wzdłuż rzeki Odry aż do rzeczonego państwa Schinesghe.

¹ Dagome – Mieszko I

² Oda, druga żona Mieszka I

³ tu Stolicy Apostolskiej, papieżowi

⁴ Schinesghe – nazwa państwa, prawdopodobnie brzmiała – Gniezno

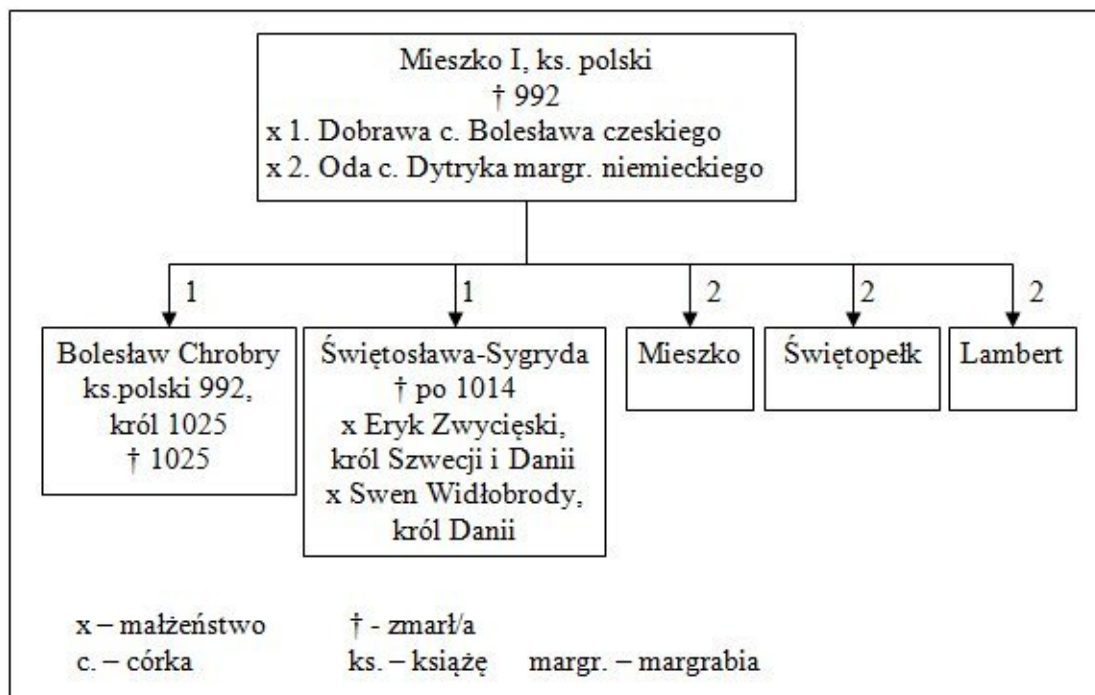
⁵ Alemure – prawdopodobnie Morawy

Źródło 5. Mapa. *Polska Mieszka I*, CARTE

Źródło 6. Tablica genealogiczna Piastów [fragment]

Ćwiczenie 6

Na podstawie źródła 4, 5, 6.

Spróbuj rozszyfrować, co znaczy nazwa tego dokumentu – Dagome iudex.

O jakiej decyzji Mieszka (Dagome) mówi tekst?

Na podstawie informacji zawartych w dokumencie wskaż na mapie przebieg granicy państwa polskiego u schyłku panowania Mieszka I.

Wymień wystawców dokumentu.

Który syn Mieszka I został w nim pominięty? Jakie mogły być tego przyczyny?

Dlaczego Mieszko I powierzył swoje państwo papieżowi?

Źródło 7. Jan Matejko. Mieszko I i Dobrawa, obrazy Z pocztu królów i książąt polskich

Ćwiczenie 7

Na podstawie źródła 7.

Jan Matejko przedstawił władców Polski na portretach zgodnie ze swoim wyobrażeniem o ich wyglądzie. Wyposażył jednak przedstawione postaci w atrybuty służące ich rozpoznaniu. Podaj, które atrybuty świadczą o tym, że na obrazie został przedstawiony książę Mieszko I? Wyjaśnij ich symbolikę (wyjaśnij, co one znaczą).

Które atrybuty świadczą, o tym, że za sprawą Dobrawy Mieszko, a dopiero później całe jego państwo przyjęło chrześcijaństwo?

Praca domowa

1. Gdzie znajdowała się siedziba Mieszka I, gdzie odbył się jego chrzest?
Zlokalizuj Ostrów Lednicki na mapie Polski.
2. Jeśli mieszkasz w państwie należącym do kręgu kultury chrześcijańskiej, to dowiedz się, kiedy i za czym pośrednictwem przyjęło ono chrzest.
Czy doszło do tego wydarzenia przed, czy po chrzcie Mieszka I?
3. Znajdź film Gniazdo w reżyserii Jana Rybkowskiego i obejrzyj jego fragment, opowiadający o Mieszku I i początkach państwa polskiego.